

Nr 54.

Ankom till riksdagens kansli den 10 april 1934 kl. 4.30 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående kapitalökning till fiskerilånefonden m. m.

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition, utgifter för kapitalökning, bilaga 7, punkt 3 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, att såsom kapitalökning för fiskerilånefonden för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 600,000 kronor.

Härjämte har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 9 mars 1934 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 228, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att uppskov med erläggande av amorteringar å lån från fiskerilånefonden må kunna beviljas i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkt förslag.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till berörda statsrådsprotokoll.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner nämligen I: 175 av herr *Granath* och herr *Eriksson, Carl*, samt II: 321 av herr *Karlsson* i Munkedal *m. fl.*, vari hemställts,

att riksdagen måtte besluta att medgiva behövande låntagare uppskov med fullgörande av ränte- och amorteringsbetalningen till fiskerilånefonden samt medgiva att låneförmedlare erhålla motsvarande uppskov med fullgörande av betalningsskyldighet gent emot statsverket,

att medgiva sådan förlängning av amorteringstiden, att den årliga summan av ränta och amortering icke blir för låntagaren större än som vid lånets tagande ursprungligen beräknats,

eller också bevilja 400,000 kronor att efter behov ställas till låneförmedlarnas förfogande för fullgörande till statsverket av sådana ränte- och amorteringsbetalningar, som av låntagare inom föreskriven tid icke kunnat gäldas, samt medgiva sådana villkor för återbetalning av för låntagare anvisat belopp, att den sammanlagda kostnaden för ränta och amortering per år räknat icke blir högre för låntagaren än som vid lånets tagande ursprungligen beräknats,

samt att hemställa till Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som i förevarande fall kunna anses lämpliga.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionerna.

Gällande bestämmelser för fiskerilånefonden, vilken inrättades år 1891 för fiskerinäringens befrämjande, återfinnas i kungörelsen den 7 augusti 1907 (nr 61) med däri genom kungörelserna nr 359/1921, 130/1928, 298/1930 och 112/1932 gjorda ändringar. Från fonden utlämnas genom förmedling av hushållningssällskap eller landsting låneunderstöd för anskaffande av fiskebåtar, motorer för sådana båtar, fiskredskap eller för fisktransport avsedda fordon, smärre båtar eller andra smärre inrättningar eller för anläggande av smärre inrättningar för tillgodogörande eller förädling av fiskets produkter eller för utförande av fiskodling. Hushållningssällskap eller landsting, som önskar erhålla statslån för utlämnande av ifrågavarande låneunderstöd, må därom göra skriftlig ansökan för Göteborgs och Bohus län hos länsstyrelsen i länet och för rikets övriga län hos lantbruksstyrelsen. Länsstyrelsen och lantbruksstyrelsen äga att, efter prövning av sålunda gjorda framställningar, inom av Kungl. Maj:t bestämt belopp bevilja hushållningssällskap eller landsting statslån. Dyligt lån må innehavas amorteringsfritt under två år från lyftningsdagen. Därefter skall länet återbetalas inom högst tio år med lika kapitalbelopp varje år jämte upplupen ränta. Räntefrihet åtnjutes likaledes under två år från lyftningsdagen, varefter länet skall förräntas med 3.6 procent om året. Därest förfallet kapitalbelopp icke inom föreskriven tid inbetalas, skall å det förfallna beloppet erläggas 6 procent årlig ränta. Motsvarande bestämmelser skola gälla för lån, som utlämnas av hushållningssällskap eller landsting till de enskilda låntagarna. Lån, som utlämnas av hushållningssällskap eller landsting, får utgöra högst 25,000 kronor.

I skrivelse den 29 januari 1934 har 1933 års fiskeriutredning framlagt förslag om amorteringsfrihet i viss utsträckning beträffande lån från fiskerilånefonden.

Häröver hava infordrade yttranden avgivits den 12 februari 1934 av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, som överlämnat utlåtande av Göteborgs och Bohus läns landstings förvaltningsutskotts finansavdelning, den 16 februari 1934 av lantbruksstyrelsen och den 28 i samma månad av statskontoret.

De *hörda myndigheterna* hava tillstyrkt förslaget eller, såvitt angår statskontoret, förklarat sig ej vilja motsätta sig detsamma.

Departementschefen har i ärendet anförts följande:

»Jag kan i huvudsak godtaga fiskeriutredningens ifrågavarande, av myndigheterna tillstyrkta förslag om lindring i vissa fall av lånevillkoren för fiskerilån. Detta synes vara väl motiverat med hänsyn till det läge, vari en stor del av fiskarbefolkningen till följd av den rådande krisen för närvarande befinner sig. För staten medför förslagets genomförande icke några större oppoffringar.

Hjälpåtgärden bör få formen av uppskov med erläggandet av amorte-

ringar å lån från fiskerilånefonden. Något generellt uppskov torde icke böra medgivas, utan sådant bör beviljas endast efter prövning av omständigheterna i varje särskilt fall. Uppskovet, som icke bör avse räntebetalningar, bör kunna medgivas helt eller delvis beträffande amorteringar, som förfalla eller förfallit till betalning under tiden 1 januari 1934—30 juni 1935. Anståndet med amortering bör kunna utsträckas till ett och ett halvt år efter utgången av den eljest bestämda amorteringstiden. Givetvis skall det stå låntagare fritt att tidigare än vad som bestämts erlägga uppskovsbeloppet. Detta bör i fråga om förräntning följa samma bestämmelser, som gälla för det oguldna kapitalbeloppet i övrigt. Framställning om uppskov bör göras hos det hushållningssällskap eller lands-ting, som förmedlat lånet. Låneförmedlaren bör, därest han finner framställningen böra bifallas och själv önskar motsvarande uppskov med amortering av det statslån, varifrån lånet utlämnas, underställa frågan om uppskov den myndighet, som beviljat statslånet. Denna torde böra äga att därefter medgiva låneförmedlaren uppskov under villkor, att låntagaren tillförsäkras motsvarande förmån. Har, då visst uppskov beviljats, låneförmedlaren redan verkställt motsvarande amortering å statslånet, torde låneförmedlaren böra få vid nästa inbetalning av amortering räkna sig till godo ett belopp motsvarande det, för vilket uppskov medgivits.

För anordningens genomförande erfordras riksdagens samtycke. Sedan riksdagen beslutat i frågan, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda nödiga författningsföreskrifter.»

Mot Kungl. Maj:ts förslag i vad avser anvisande av anslag till kapitalökning för fiskerilånefonden har utskottet intet att erinra.

Utskottet.

Beträffande frågan om beredande av vissa tillfälliga lättnader med avseende å lån från fiskerilånefonden utlämnade lån synas jämväl utskottet med hänsyn till fiskerinäringens för närvarande betryckta läge giltiga skäl föreligga för vidtagande av åtgärder i sådant syfte. Utskottet anser sig emellertid härvidlag icke kunna gå så långt som motionärerna ifrågasatt eller att uppskov skulle kunna medgivas med erläggande av såväl ränta som amortering, utan vill i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag tillstyrka, att uppskov med erläggande av amorteringar å lån från fiskerilånefonden må kunna beviljas på sätt innefattas i vad departementschefen i ärendet anför.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

1) att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag i ämnet

a) såsom kapitalökning för fiskerilånefonden för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 600,000 kronor,

b) medgiva, att uppskov med erläggande av amorteringar å lån från fiskerilånefonden må kunna beviljas i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen tillstyrkt förslag;

II) att motionerna I:175 och II:321, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet hemställt under punkt I), icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Beträffande sättet för anskaffande av de till kapitalökning avsedda medlen torde statsutskottet framdeles under riksdagen avgiva förslag.

Stockholm den 10 april 1934.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, August Nilsson, Carl Eriksson, Gabrielsson, von Stockenström, Granath, Tjällgren* och *Fritiof Gustafson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Andersson* i Grimbo, *Olsson* i Rödningsberg, *Guslafson* i Kasenberg, *Carlström*, *Andersson* i Tungelsta och *Karlsson* i Munkedal.

Reservation

av herr *Karlsson* i Munkedal.